

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานใน
กรุงเทพมหานคร

Factors affecting financial planning for retirement among working-age
individuals in Bangkok

นายพรภูมิ แก้วเกิด

สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Pornpoom Kaewkert

E-mail : pornpoom.kk@gmail.com

Finance and Banking, Business Administration,
Ramkhamhaeng University, Thailand

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการเงินของกลุ่มคนวัยทำงาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 21 – 60 ปี ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์บนเว็บฟรี Google Forms ให้ผู้ตอบแบบสอบถามผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และข้อมูลสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติ Independent-sample T-Test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA : F-test และการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี มีอาชีพเป็นเอกชน มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 40,000 บาท กลุ่มคนวัยทำงานมีวัตถุประสงค์ในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุจากประเมินสถานะทางการเงิน การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การปฏิบัติตามแผนการเงิน และการติดตามและปรับปรุงแผน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ คือ ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุนและด้านการสื่อสาร

คำสำคัญ : กลุ่มคนวัยทำงาน การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ปัจจัยด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน ปัจจัยด้านการสื่อสาร

Abstract

The objective of this research is to study the factors influencing financial planning for retirement among working-age individuals in Bangkok and to investigate the knowledge and understanding of financial planning among this group. This research adopts a quantitative approach, collecting data through questionnaires from 400 working-age individuals in Bangkok aged between 21 and 60 years old. The researchers utilized an online questionnaire using the free web application Google Forms for data collection. Data analysis involved descriptive statistics such as percentages, frequencies, means, and standard deviations, as well as inferential statistics including independent-sample T-Test, one-way ANOVA (F-test), and multiple regression analysis.

The findings of the research indicate that the majority of the working-age individuals surveyed are female, aged 21-30 years old, self-employed, have a bachelor's degree, and earn a monthly income between 20,001 - 40,000 baht. The primary objectives for financial planning for retirement among this group include financial status assessment, goal setting, financial planning implementation, and plan monitoring and adjustment. The factors influencing financial planning for retirement identified in the study are investment objective factors and communication factors.

Keywords : Working-age individuals, retirement financial planning, investment objective factors, communication factors.

บทนำ

ปัจจุบันการบริหารจัดการทางการเงินไปจนถึงหลังเกษียณเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนวัยทำงานที่จะต้องเกษียณในอีก 10-20 ปีข้างหน้า เมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนการออมในประเทศเบื้องต้น (Gross National Saving) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยประเทศไทยมีสัดส่วนอยู่ที่ระดับประมาณ 27 % แต่เมื่อเทียบกับประเทศจีนและสิงคโปร์ที่ จะอยู่ที่ระดับ 40 % – 50 % (The World Bank, 2022) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังขาดการให้ความสนใจในการออมหรือการวางแผนทางการเงินมีเพียงคนบางกลุ่มที่วางแผนถึงขั้นนั้น เช่น คนที่มีรายได้สูง ลงทุน และจากสภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน และค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากสภาวะเงินเฟ้อในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ทำให้การดำเนินชีวิตในอนาคตยากขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา อีกทั้งการใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้นจากเข้าถึงแหล่งเงินทุนง่ายขึ้น และการสนับสนุนสวัสดิการการช่วยเหลือจากภาครัฐ เช่น ประกันสังคม ทำให้อาจจะมองข้ามการออมสำหรับอนาคตและหลังเกษียณไป ซึ่งสวัสดิการจากภาครัฐเองอาจจะไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ทุกโรค ซึ่งบางโรคก็จะมีค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูง เช่น โรคหัวใจ 600,000 บาท โรคหลอดเลือดสมอง 300,000 บาท โรคมะเร็ง 700,000 – 1,500,000 บาท (ออมมันนี่, 2562) จากข้อมูลโครงการสำรวจประชากรสูงอายุประเทศไทยพบว่า แหล่งรายได้จากผู้สูงอายุ 35.7% มาจากบุตร และ 34.3% มาจากการทำงาน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) แสดงให้เห็นว่า การเกษียณของผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้น ไม่ได้ใช้ชีวิตได้อย่างสะดวกสบายจากเงินออมที่หามาได้ตลอดชีวิตการทำงาน แต่ยังคงต้องพึ่งรายได้จากบุตร หรือแม้กระทั่งทำงานในวัยหลังเกษียณ โดยผู้สูงอายุควรมีเงินเก็บไว้ใช้หลังเกษียณ เท่ากับ ภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือน $\times 12$ เดือน $\times$ อายุขัยหลังเกษียณ $\times 2$ เท่า (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2561)

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ว่ามีวิธีการจัดการทางการเงินอย่างไรในการลงทุน การออม หรือใช้จ่ายในชีวิตประจำวันโดยการศึกษาคาดหวังผลการศึกษว่าผลการสำรวจที่ได้มาจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนคนไทยทุกคนที่ยังไม่คิดเริ่มวางแผนการเงินก่อนเกษียณ เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมให้คนไทยริเริ่มการวางแผนการเงินสำหรับเกษียณ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความมั่นคงในอนาคตหลังเกษียณ ซึ่งเมื่อคนไทยมีการวางแผนทางการเงินที่ดีเพื่อวัยหลังเกษียณ ก็จะช่วยให้ภาครัฐใช้งบประมาณสำหรับประชากรวัยสูงอายุลดลงโดยปัจจุบันรัฐมีรายจ่ายการสังคมสงเคราะห์ และการสาธารณสุข รวมกัน ประมาณ 635,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง, 2561) และนางบประมาณส่วนนี้ไปใช้ในการพัฒนาให้ประเทศไทยเกิดความยั่งยืนต่อไปอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ
2. เพื่อศึกษาลักษณะการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกันของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ (1) ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ (2) ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน (3) ด้านการสื่อสาร

ตัวแปรตาม ได้แก่ การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ (1) ประเมินสถานะทางการเงิน (2) การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน (3) การปฏิบัติตามแผนการเงิน (4) การติดตามและปรับปรุงแผน

ขอบเขตด้านประชากร

1. กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 35,000 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ จำนวน 400 คน ได้จากการคำนวณของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่มีจำนวนจำกัดที่นับได้ (Finite Population) ใช้สูตรทาโร ยามาเน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระหว่างเดือนมีนาคม 2567 - เมษายน 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน

1.1 เพศ หมายถึง เพศของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

1.2 อายุ หมายถึง อายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม ตั้งแต่ปีที่เกิดจนถึงปัจจุบัน

1.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม มี 3 อาชีพ ได้แก่ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ เอกชน และประกอบอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว

1.4 ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุดของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน

1.5 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ตอบแบบสอบถาม มี 3 แบบ ได้แก่ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท, 20,001 – 40,000 บาท, 40,001 – 60,000 บาท และสูงกว่า 60,000 บาท

2. กลุ่มคน หมายถึง กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ณ วันที่ตอบแบบสอบถาม

3. วัยทำงาน หมายถึง วัยที่มีอายุตั้งแต่ 21-60 ปี

4. กรุงเทพมหานคร หมายถึง เมืองหลวง นครและมหานครที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย

5. ปัจจัย หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน

5.1 ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยที่เศรษฐกิจที่มีผลต่อการลงทุน

5.2 ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน หมายถึง จุดมุ่งหมายในการลงทุนที่มีผลต่อการลงทุน

5.3 ด้านการสื่อสาร หมายถึง การสื่อสารที่มีผลต่อการลงทุน

6 การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ หมายถึง วิธีเก็บเงินที่ช่วยให้เรามีเงินพอใช้ในช่วงบั้นปลายชีวิตเมื่อไม่สามารถหารายได้จากการทำงานอีกแล้ว ซึ่งประกอบด้วยกัน 4 ด้าน ได้แก่

6.1 ประเมินสถานะทางการเงิน หมายถึง การประเมินสถานะทางการเงินหมายถึงการทำการตรวจสอบและประเมินสภาพการเงินของบุคคลหรือองค์กร เพื่อทราบถึงสถานะปัจจุบันของการเงินว่าเป็นอย่างไร ซึ่งการประเมินนี้สามารถทำได้โดยการตรวจสอบรายได้ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน และสภาพคล่องของการเงิน เพื่อให้สามารถวางแผนการเงินและการลงทุนในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและมั่นคง

6.2 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนและการเงินของบุคคลหรือองค์กร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเงินและการดำเนินชีวิตในอนาคต การกำหนดเป้าหมายทางการเงินช่วยให้มีการบริหารจัดการเงินอย่างมีวินัยและช่วยสร้างการเตรียมความพร้อมในการแก้ไขสถานการณ์ทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

6.3 การปฏิบัติตามแผนการเงิน หมายถึง การดำเนินชีวิตและการบริหารจัดการเงินตามแผนที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

6.4 การติดตามและปรับปรุงแผน หมายถึง กระบวนการที่คุณใช้ในการตรวจสอบและปรับปรุงแผนการเงินของคุณให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป้าหมายปัจจุบันของคุณ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
2. สามารถนำผลงานวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของทุกคนได้
3. สำหรับนักวิจัย นักศึกษา นักวางแผนการเงิน หรือผู้สนใจทั่วไป สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดด้านการลงทุน ศิริดา นวลประดิษฐ์ (2560) นิยามการลงทุน ไว้ว่า การลงทุนเป็น ลักษณะการนำทรัพย์สินรวมทั้งเงินสดไปดำเนินการให้เกิดมูลค่าเพิ่ม โดยให้ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาในช่วงเวลานั้น ๆ ภายใต้งบเงื่อนไข ข้อจำกัด ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ การลงทุนจึงหมายถึง การซื้อสิ่งหาริมทรัพย์หรือหลักทรัพย์จากบุคคลหรือสถาบัน โดยมีผลตอบแทน (returns) ควบคู่กับความเสี่ยง (risk)

แนวคิดและทฤษฎีด้านปัจจัยเศรษฐกิจ บริษัทหลักทรัพย์ เคทีบี (ประเทศไทย) จำกัด (2554) ได้ระบุถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การลงทุนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนใน หลักทรัพย์ ปัญหาทางเศรษฐกิจอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ และอาจก่อให้เกิดผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้ลงทุนได้มากที่สุด ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ผู้ลงทุนควรคำนึงถึง ได้แก่

- สภาพคล่องทางการเงิน เมื่อใดก็ตามที่เกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน หมายความว่าธุรกิจหรือกิจการทั้งหลาย ขาดเงินหมุนเวียนที่จะใช้ในการดำเนินงาน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา

- อัตราดอกเบี้ย เมื่อเกิดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน อัตราดอกเบี้ยจะขยับตัวสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตของกิจการ หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ สูงขึ้นตามไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากสภาพคล่องทางการเงินมีมาก อัตรา

ดอกเบี๋ยจะลดต่ำลง ผู้คนในสังคมจะมีกำลังซื้อมากขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมขยายตัว ธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงการลงทุนในหลักทรัพย์ก็จะได้รับผลดีตามไปด้วย

- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศหรือค่าเงินบาท อัตรแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ จะเกิดขึ้นเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ หากค่าของเงินบาทอ่อนตัวลง ย่อมทำให้ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาผลิตหรือจำหน่ายสูงขึ้นตามไปด้วย แต่สำหรับกิจการที่ส่งออกสินค้าหรือบริการ อาจได้รับผลดีอย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบ และมีภาระหนี้สินต่างประเทศค่อนข้างมาก ค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลง จะส่งผลในทางลบแก่ธุรกิจ

- การผลิต ซึ่งภาพโดยกว้างอาจหมายรวมไปถึงตลาดการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ปัจจุบันคือ ตลาดต่างประเทศ หากอุตสาหกรรมภาคการผลิตและบริการของเราสามารถผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ตรงตามความต้องการของประเทศคู่ค้าได้ ทั้งยังมีราคาและคุณภาพเหมาะสมหรือดีกว่าสินค้าจากประเทศคู่แข่ง มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ได้รับการสนับสนุนที่เข้มแข็งจากภาครัฐ ปัจจัยเหล่านี้ ก็จะส่งผลให้สามารถจำหน่ายสินค้าหรือบริการได้ดีขึ้น นำเงินตราจากต่างประเทศเข้ามาเสริมสร้างสภาพคล่องได้มากขึ้นและกำลังซื้อของประชาชนที่มีมากขึ้น จะกระจายผลดีไปยังกิจการ อื่น ๆ ภายในประเทศได้

- ภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้า หากอยู่ในสภาพดี ความต้องการสินค้านำเข้ามีมากขึ้น ส่งผลดีต่อยอดขายและเม็ดเงินที่กลับเข้ามาใน ประเทศไทยในทางตรงข้าม หากเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าประสบปัญหา จะทำให้ยอดจำหน่ายสินค้าและบริการของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ของประเทศลดน้อยลง ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ ประเทศโดยรวม

2. ปัจจัยทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อราคาดัชนีได้อย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยการเมืองในประเทศ เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดอัตราภาษี การส่งเสริมการลงทุน การหาตลาดต่างประเทศ เป็นต้น

3. ปัจจัยที่เกิดจากผลกระทบอื่นๆ เช่น ปัจจัยจากธรรมชาติ อันได้แก่ ฝนแล้ง น้ำท่วม แผ่นดินไหว หรือภัยพิบัติต่างๆ รวมทั้งความไม่สงบภายในประเทศ หรือบริเวณชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาวะทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ

4. ปัจจัยเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์หรือตัวหลักทรัพย์ เช่น การเกิดข่าวลือการเก็งกำไร ที่มากเกินไป จนปัจจัยพื้นฐานรองรับไม่ไหว กฎระเบียบที่เข้มงวดหรือหย่อนยานจนเกินไป อัตราดอกเบี้ย (Margin) และดอกเบี้ยที่ไม่เอื้อต่อนักลงทุน เหล่านี้คือปัจจัยทางลบของตลาด ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวหลักทรัพย์ เช่น ผลกำไร ฐานะการเงินของบริษัทจดทะเบียน การประกาศเพิ่มทุน การประกาศจ่ายเงินปันผล หรือแม้แต่ข่าวเกี่ยวกับผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียน ก็อาจส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ได้ทั้งสิ้น

แนวคิดและทฤษฎีด้านการตัดสินใจ ทรรศรณ จันทรฉาย (2557) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจซื้อ ของผู้บริโภค แบ่งได้ดังนี้

1.การตระหนักด้านความต้องการของปัญหา (problem / need recognition) ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่ผู้บริโภคตระหนักถึงปัญหา ความต้องการสินค้า บริการอันเกิดจากความจำเป็น (needs)

2.การแสวงหาข้อมูล (information search) กล่าวคือ เมื่อผู้บริโภคทราบความต้องการของตนเองแล้ว ผู้บริโภคมักจะแสวงหาข้อมูลเพื่อประกอบในการตัดสินใจ

3.การประเมินด้านทางเลือก (evaluation of alternatives) ผู้บริโภคได้รับข้อมูลตามขั้นตอนที่สองแล้ว ผู้บริโภคทำการประเมินทางเลือก ซึ่งผู้บริโภคจะกำหนดกฎเกณฑ์หรือคุณสมบัติในการประเมิน

4.การตัดสินใจซื้อ (purchase decision) ภายหลังจากที่ผู้บริโภคทำการประเมิน ทางเลือกแล้ว ผู้บริโภคจะทำการตัดสินใจซื้อ

5.พฤติกรรมภายหลังจากการซื้อ (post purchase behavior) ภายหลังจากที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้า นักการตลาดต้องสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคภายหลังจากซื้อสินค้านั้น

จากแนวความคิดและทฤษฎีด้านการตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงสรุปว่า กระบวนการตัดสินใจซื้อ มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1.ขั้นตอนการประเมินทางเลือก และ 2.ขั้นตอนการตัดสินใจลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนจะมีการตัดสินใจซื้อด้วยการตระหนักถึงขั้นตอนการประเมินทางเลือกก่อนการตัดสินใจลงทุน รวมถึงเหตุผลในการตัดสินใจลงทุน ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทางการทำแบบสอบถามการวิจัยนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินในคนวัยทำงาน

ความหมายของการวางแผนทางการเงิน การวางแผนการเงินส่วนบุคคล สมาคมนักวางแผนการเงินไทย (นิพนพิชนน์ โกวิทวณิชกานนท์, 2558) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการเงินหรือรายได้ที่ได้มา และวางแผนใช้เงินนั้นให้ ตรงตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ทางการเงินที่ได้วางอย่างมีประสิทธิภาพชัดเจน การวางแผน ทางการเงินประกอบด้วย การวางแผนกระแสเงินสด (รายรับ-รายจ่าย) หรือการวางแผนการออม การวางแผนการลงทุน การวางแผนภาษีการวางแผนประกันภัย การวางแผนเกษียณ และการวางแผนมรดก ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนการลงทุนส่วนบุคคล เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมในอดีตที่คนส่วนใหญ่ นิยมใช้ชีวิตแบบ ครอบครัว ใหญ่ที่ทุกคนมีการแบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันแต่ในปัจจุบันขนาดของแต่ละครอบครัวเริ่มมีขนาดเล็กลง การช่วยเหลือแบ่งปันต่าง ๆ ก็ลดน้อยลงตามลำดับ ดังนั้นการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อพึ่งพาตนเอง จึงมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นด้วย

ความสำคัญของการวางแผนการเงิน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการลงทุนในหลักทรัพย์ (Nuwee Luxsanakulton , 2560) ให้การวางแผนทางการเงิน มีความสำคัญต่อคนทุกช่วงอายุ และวัตถุประสงค์ทางการเงินที่เคยตั้งไว้ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ โดยสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งลักษณะและความสำคัญ เช่น การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ ควรถูกพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาทำงานในอาชีพ แต่จะอยู่ในลักษณะการสะสมเงิน ออมและลงทุนไป จนเมื่อใกล้เกษียณ การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ และการวางแผนมรดก (Retirement and Estate Planning) จะเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น การวางแผนสำหรับแต่ละบุคคลก็อาจจะต่างกันไปตามปัจจัยต่าง ๆ กัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การวางแผนทาง การเงิน (Financial Planning) มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุก ๆ คน

วัตถุประสงค์ของการวางแผนทางการเงิน การตั้งเป้าหมายที่ต้องการในการวางแผนทางการเงินในสิ่งที่ต้องการ ได้แก่ ทุนการศึกษาของ บุตรหลาน เงินสำหรับเกษียณอายุ เงินเก็บยามฉุกเฉิน ใช้ในการลงทุนสำหรับธุรกิจใหม่ ความ มั่นคงทางการเงิน และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นต้น การวางแผนการเงินเพื่ออนาคตของบุตรผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ใหญ่ที่ปรึกษาทางการเงิน ธนากร ซีไอเอบี ประเทศไทย (ดุชนี เกลียวปฏิภน, 2559) ได้กล่าวถึงด้านการศึกษานอกเหนือไปจากการเลือกสถานศึกษา การกำหนดเส้นทางการเรียนแล้ว การวางแผนด้านการเงินเพื่อการศึกษา ก็ถือได้ว่าเป็นเรื่องจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายที่มีกำหนดต้องจ่ายทุก ปี มีการสำรวจจาก Master Card Survey Consumer Purchasing พบว่า คนไทยร้อยละ 95 มีการออมเงินเพื่อการศึกษาของบุตรหลานเรียบร้อยแล้ว

เป้าหมายระยะเวลาในการกำหนดการวางแผนทางการเงิน เป้าหมายระยะเวลาในการกำหนดการวางแผนทางการเงิน หมายถึง การคาดการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นำมากำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยการลงทุนจะแบ่งเป้าหมาย ออกเป็น 3 ส่วน คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวเพื่อจะได้เลือกการลงทุนได้อย่างเหมาะสม ดังนี้ (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, 2563)

รูปแบบการวางแผนทางการเงินหรือช่องทางในการจัดทำแผนทางการเงิน รูปแบบการวางแผนทางการเงิน หรือช่องทางในการจัดทำแผนทางการเงิน หมายถึง แหล่งที่ให้คำแนะนำชี้แนวทางทางการเงินถึงผลตอบแทน และรูปแบบต่างๆ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมความพร้อมและนำชีวิตไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งควรเริ่มจากการปลูกฝังนิสัยการออม และการใช้เงินอย่างสมเหตุสมผลตั้งแต่วัยเด็กเพื่อบ่มเพาะวินัยทางการเงินไว้นาน เมื่อเข้าสู่วัยทำงานก็จำเป็นต้องรู้วิธีการวางแผนการจัดสรรรายได้ให้เพียงพอต่อการออมเงินตามเป้าหมายและรายจ่ายต่างๆ อย่างเหมาะสม เมื่อมีครอบครัวก็จำเป็นต้องดูแลทั้งตนเองและคนในครอบครัว ทำให้ความรับผิดชอบและภาระทางการเงินยิ่งเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้การวางแผนทางการเงินมีความสำคัญมากขึ้น แม้กระทั่งเมื่อเกษียณอายุก็ยังคงวางแผนการเงิน เพราะเป็นวัยที่มีรายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ยังคงอยู่หรืออาจสูงขึ้นในบางหมวด เช่น การรักษาพยาบาล ซึ่งหากไม่มีการวางแผนที่ดีก็อาจเกิดปัญหาสามารถทดลองทำแบบประเมินความรู้ทางการเงินเพื่อทดสอบว่าปัจจุบันมีความมั่นคงทางการเงินมากน้อยแค่ไหน มีทักษะการจัดการเงินส่วนบุคคลอย่างไร และความรู้พื้นฐานด้านการเงินเพียงพอหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการเงินต่อไป (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560)

ขอบเขตการวางแผนทางการเงิน การจัดทำแผนการเริ่มปฏิบัติและติดตามตรวจสอบแผนการเงินสมบูรณ์แบบเริ่มต้นในการวางแผนการเงินขึ้นอยู่กับเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยมีขอบเขตในการวางแผนการเงินเป็นตัวกำหนด การวางแผนทางการเงินผู้วางแผนควรมีความเข้าใจด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการนำเครื่องมือต่างๆ มาบริหารการเงินเพื่อการวางแผนที่ถูกต้องสมเหตุสมผลและมีทางประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สถาบันประกันภัยไทย (สุทิน สุขเกษม, 2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

1. เพศ
2. อายุ
3. อาชีพ
4. ระดับการศึกษา
5. รายได้ต่อเดือน

ที่มา ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ เนษพร นาคสีเหลือง 2557

ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
2. ปัจจัยด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน
3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร

ที่มา

-ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ เนษพร นาคสีเหลือง 2557

-ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อรุสา บรรณกิจ โสภณ 2553

-ปัจจัยที่มีผลต่อลูกค้าในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ต่อการลงทุนในกองทุนรวมของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมทิวา จันทรทิพย์ 2555

-ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อส่งเสริมการออมระยะยาวของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร อติศร กิจบำรุง 2564

ตัวแปรตาม

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

1. ประเมินสถานะทางการเงิน
2. การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน
3. การปฏิบัติตามแผนการเงิน
4. การติดตามและปรับปรุงแผน

ที่มา

-ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

-ธนาคารแห่งประเทศไทย

-การวางแผนทางการเงิน สำหรับคนยุคใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 430 คน

โดยทำการคำนวณของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่มีจำนวนจำกัดที่นับได้ (Finite Population) ใช้สูตร ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2548) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยครั้งนี้มีประชากร 9,000 คน ในที่นี้ใช้การทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ ให้ความผิดพลาดได้ร้อยละ 0.05 เมื่อนำมาแทนในสูตร ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณได้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{9000}{1 + 9000(0.05)^2}$$

$$n = 382.98$$

ผู้ศึกษาที่ได้กำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 383 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดที่พัฒนาจากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงาน ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน เพื่อดูว่ากลุ่มคนวัยทำงานมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และด้านการสื่อสาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยข้อความที่ใช้ วัดระดับคะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อดูว่ากลุ่มคนวัยทำงานมีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย 4 ข้อ คือ (1) ประเมินสถานะทางการเงิน (2) การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน (3) การปฏิบัติตามแผนการเงิน (4) การติดตามและ

ปรับปรุงแผน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยข้อคำถามที่ใช้ วัดระดับคะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของส่วนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3.5.1.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร และส่วนที่ 3 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3.5.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของส่วนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร และส่วนที่ 3 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศและระดับการศึกษาใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรน้อยกว่า 2 ตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Independent-sample T-Test และทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05

3.5.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปร ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA : F-test และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' และทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05

3.5.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้ในการทดสอบการมีผลระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณออกมา จะเป็นค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และมีค่าระหว่าง -1.00 ถึง 1.00

Autocorrelation คือความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นภายในตัวแปรอิสระ เนื่องจากตัวแปรอิสระไม่เป็นอิสระต่อกัน สถิติที่ใช้ทดสอบเรียกว่า Durbin-Watson ทั้งนี้ถ้าค่า Durbin-Watson มีค่าน้อยกว่า 1.5 หรือมากกว่า 2.5 แสดงว่าเกิด Autocorrelation หรือตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง ซึ่งจะทำให้การคำนวณในสมการการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณมีปัญหา (Field, 2009).

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยการหาจำนวน และค่าร้อยละจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน พบว่า

เพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.75 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 28.25

อายุ ส่วนใหญ่อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี คิดเป็น 32.75 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.50 และน้อยที่สุดคืออายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.25

อาชีพ ส่วนใหญ่เป็นเอกชน คิดเป็นร้อยละ 54.25 รองลงมาคือประกอบอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 32.00 และน้อยที่สุดคือราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.75

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.75 คน รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.25 และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.00

รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมาคือ รายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.75 และน้อยที่สุดมีรายได้ 40,001-60,000 บาท จำนวน คิดเป็นร้อยละ 20.50

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของกลุ่มคนวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ผลการศึกษาพบว่า มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.226$, S.D. = .687) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านปัจจัยเศรษฐกิจ รองลงมาคือด้านการสื่อสาร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน

ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.186$, S.D. = .783) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 ความมั่นคงของสถาบันการเงิน รองลงมาคือ ข้อ 1 อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 ความเชื่อมั่นในนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล

ด้านจุดมุ่งหมายการลงทุน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.302$, S.D. = .801) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 อัตราผลตอบแทนที่สูง รองลงมาคือ ข้อ 2 การกระจายความเสี่ยงการลงทุน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 สิทธิประโยชน์ทางภาษี

ด้านการสื่อสาร โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.189$, S.D. = .663) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 คำแนะนำจากพนักงานสถาบันการเงิน รองลงมาคือ ข้อ 3 คำแนะนำจากบุคคลที่มีคุณวุฒิหรือใบอนุญาต (IC, CFP, AFPT, IP) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 5 สื่อโฆษณาของสถาบันการเงิน

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของกลุ่มคนวัยทำงานใน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.231$, S.D. = .594) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 การปฏิบัติตามแผนการเงิน รองลงมา คือ ข้อ 4 การติดตามและปรับปรุงแผน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน

ข้อประเมินสถานะทางการเงิน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.224$, S.D. = .672) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3 มีการประเมินหนี้สินว่าจะสามารถชำระได้ตามกำหนด รองลงมา คือ ข้อ 4 มีการสำรองเงินเพื่อใช้ในภาวะฉุกเฉิน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 5 มีการออมและลงทุนเพื่อการเกษียณอายุ

ข้อการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.166$, S.D. = .663) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 3 มีกำหนดเป้าหมายการออมและการลงทุนระยะยาว เพื่อใช้ในวันเกษียณ รองลงมา คือ ข้อ 2 กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายระยะกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 1 กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายระยะสั้น

ข้อการปฏิบัติตามแผนการเงิน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.297$, S.D. = .615) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 2 จัดหาเงินทุนสำรองเพื่อใช้ในยามฉุกเฉินอย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ข้อ 1 ทานพยายามเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเหลือออมและลงทุน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 มีการจัดการความเสี่ยงทางการเงินอย่างเหมาะสม เช่น การประกันภัย การประกันชีวิตและสุขภาพ และการลงทุนเพื่อสิทธิในการลดหย่อนภาษี เป็นต้น

ข้อการติดตามและปรับปรุงแผน โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.236$, S.D. = .726) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ข้อ 4 ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเงินเพื่อการปรับปรุงแผนการเงิน รองลงมา คือ ข้อ 1 มีการติดตามผลจากการตั้งเป้าหมายการเงินอย่างสม่ำเสมอ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 3 ปรับแผนการเงินตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้เสมอ

ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า t (t-test) พบว่า โดยภาพรวม กลุ่มคนวัยทำงานที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ประเมินสถานะทางการเงิน ข้อ 2 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน กลุ่มคนวัยทำงานที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน และ ข้อ 3 การปฏิบัติตามแผนการเงิน ข้อ 4 การติดตามและปรับปรุงแผน กลุ่มคนวัยทำงานที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า เอฟ (F-test) พบว่า ในภาพรวม กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน

จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า เอฟ (F-test) พบว่า ในภาพรวม กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐาน

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า t (t-test) พบว่า โดยภาพรวม กลุ่มคนวัยทำงานที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 ประเมินสถานะทางการเงิน ข้อ 2 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน ข้อ 3 การปฏิบัติตามแผนการเงิน และข้อ 4 การติดตามและปรับปรุงแผน กลุ่มคนวัยทำงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบด้วยค่า เอฟ (F-test) พบว่า ในภาพรวม กลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่เท่ากับ .061 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน อธิบายความผันแปรของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ได้ค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 60.4 ($\text{Adjusted } R^2 = .604$) และเมื่อพิจารณาผลของตัวแปรต้นแต่ละตัวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ พบว่า ตัวแปรต้น ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และด้านการสื่อสาร มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ตัวแปรต้น ด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ไม่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่า Durbin-Watson = 2.051 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน โดยสามารถนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยเชิงพหุคูณ ดังนี้

$$Y = 1.527 - .025(X1) + .499(X2) + .157(X3) + e$$

ข้อประเมินสถานะทางการเงิน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และด้านการสื่อสาร สามารถทำนายการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ข้อการประเมินสถานะทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้ค่อนข้างสูง คิดเป็น ร้อยละ 69.40 ค่า Dubin-Watson มีค่า 2.243 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y1 = .927 + .222(X1) + .413(X2) + .141(X3) + e$$

ข้อการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และด้านการสื่อสาร สามารถทำนายการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ข้อการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้ค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 71.90 ค่า Dubin-Watson มีค่า 2.116 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y2 = .983 + .639(X2) + .104(X3) + e$$

ข้อการปฏิบัติตามแผนการเงิน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน สามารถทำนายการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ข้อการปฏิบัติตามแผนการเงิน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 34.50 ค่า Dubin-Watson มีค่า 2.434 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y3 = 2.352 + .452(X2) + e$$

ข้อการติดตามและปรับปรุงแผน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านจุดมุ่งหมายในการลงทุน และด้านการสื่อสาร สามารถทำนายการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ข้อการติดตามและปรับปรุงแผน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 30.60 ค่า Dubin-Watson มีค่า 1.771 แสดงว่าตัวแปรอิสระเป็นอิสระต่อกัน สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y4 = 1.737 - .201(X1) + .375(X2) + .413(X3) + e$$

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. มีความรู้ทางด้าน การวางแผนการเงิน วางแผนตั้งแต่ช่วงเริ่มทำงาน
2. มีการกำหนดเป้าหมายระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ก่อนจะวางแผนการเงิน
3. มีช่องทางการศึกษาการวางแผนการเงินที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นช่องทางออนไลน์ การจัดสัมมนาหรือปรึกษานักวางแผนการเงิน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มเติมปัจจัยอื่น ๆ เช่น รูปแบบการออมมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานหรือไม่ โดยผลการศึกษาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุจนเกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธนกร พจน์ธนาบันเทิง, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร, (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559)
- นัชชาลัย ไกลถิ่น, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัท ธนาคารพัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2564)
- เนษพร นาคสีเหลือง, ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่, (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ, 2558)
- เมทิวา จันทรทิพย์, ปัจจัยที่มีผลต่อลูกค้าในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ต่อการลงทุนในกองทุนรวมของบริษัทหลักทรัพย์จัดการ กองทุนกรุงไทย จำกัด (มหาชน), (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ, 2555)
- รุ่งตะวัน แซ่ฟัว, การศึกษาพฤติกรรมการออมและการลงทุนของ Generation X ในเขต กรุงเทพมหานคร, (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559)
- สาริณี โชติวงศ์ชาคร, การแบ่ง Gen แต่ละยุคแต่ละสมัย, <http://www.salinee.chot.com/การแบ่ง-gen-แต่ละยุคแต่ละสมัย> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2561.
- สุรัสวดี มนตรีภักดิ์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ของนักลงทุน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2561)
- อดิศร กิจบำรุง, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในกองทุนรวมเพื่อส่งเสริมการออมระยะยาวของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2564)
- อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล, (วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)
- อурсา บรรณกิจโสภณ, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย, (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2553)
- Yang Zhengsen, ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของพนักงาน Generation Z, (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2563), หน้า 2